

یادداشت مترجم

زبان در طول بیش از دو هزار سال، همواره موضوعی جذاب برای بررسیهای مختلف بوده است. اگر چه این بررسیها اغلب متکی به برخوردهای ذهنی بوده و موضوعهایی مانند «ماهیت معنا»، «پیدایش زبان» و «کاربرد صحیح» را در برمی گرفته است، در عین حال، محققانی نیز بوده اند که از همان دیرباز، با برخوردی عینی به بررسی دقیق و سازمان یافته موضوعاتی از قبیل دستور، واژگان و تلفظ پرداخته اند.

در اواخر قرن هجدهم، بسیاری از محققان به بررسیهای زبانی توجه کردند و خیلی سریع نیاز به یک زمینه علمی جدید برای تحقیقات زبانی احساس شد. تلاشهای اولیه ای که در این دوره صورت گرفته، با عنوان فقه اللغه شناخته شده و بیشتر با تکامل تاریخی زبان سروکار داشته است.

از دهه ۱۹۶۰ به بعد، بررسیهای زبانی صورت علمی تری به خود گرفت و به «زبانشناسی» مشهور شد. در عصر حاضر، موضوع زبان به قدری گسترش یافته که مجموعه وسیعی از موضوعهای مرتبط دیگر را در بر گرفته و علم زبانشناسی جای خود را به عنوان یک رشته علمی متداول، در میان دیگر علوم باز کرده است.

کتاب حاضر، از جمله متون درسی است که مجموعه تقریباً کاملی از مباحث بنیادی زبانشناسی را در بردارد. این کتاب دارای بیست فصل است و در آخر هر فصل،

«پرسشها»، «موضوعات و پیشنهاد‌های مورد بحث» و «منابعی برای مطالعه بیشتر» عرضه شده تا خواننده میزان درک خود را از مطالب آن فصل بسنجد، آن مطالب را در ذهن خود پیروراند و دانسته‌های خود را درباره آنها گسترش دهد. نویسنده این کتاب، مثالها را به زبان انگلیسی آورده و در موارد لازم، موضوع مورد بحث را با آوردن مثالهایی از زبانهای دیگر روشنتر کرده است. در ترجمه این کتاب سعی بر این بوده است که مثالها، تا آنجا که به اصل استدلال نویسنده لطمه‌ای وارد نشود، به زبان فارسی ترجمه شوند و در مواردی که این کار عملی نبوده، مثالها به زبان اصلی آورده شده‌اند.

نظر به اینکه زبانشناسی در ایران نیز جای خود را باز کرده است و روز به روز بر تعداد علاقه‌مندان به آن افزوده می‌شود، امید است ترجمه حاضر در ارائه مفاهیم بنیادی و علمی این رشته مفید افتد.

نسرین حیدری

پیشگفتار مؤلف

در تهیه این کتاب سعی کرده‌ام پژوهشی از آنچه درباره زبان دانسته شده و همچنین روشهای مورد استفاده زبانشناسان برای رسیدن به آن دانش ارائه دهم. سؤلهای زیادی درباره ماهیت زبان وجود دارند که هنوز بی پاسخ مانده‌اند. زبانشناسی - که اغلب آن را مطالعه علمی زبان نامیده‌اند - رشته نسبتاً جدیدی است. در واقع، دانش ناخودآگاه گویشور یک زبان به چگونگی کارکرد آن، جامع‌تر از دانشی است که زبانشناسان تا کنون قادر به بیان آن بوده‌اند. در نتیجه، همانطور که فصلهای کتاب را می‌خوانید، سعی کنید با دیدی انتقادی به تأثیر توصیفها، تحلیلها و ادعاهای مطرح شده بنگرید و به این منظور، آن توصیفها، تحلیلها و ادعاها را با شَم زبانی خودتان از چگونگی کارکرد زبان بسنجید. پس از مطالعه این کتاب، شما باید احساس کنید که مطالب بسیاری درباره ساخت درونی زبان (صورت آن) و کاربردهای گوناگون آن در زندگی (نقش آن) می‌دانید و آمادگی طرح سؤالاتی را دارید که با آنچه زبانشناسان متبحر می‌پرسند مشابه است.

برای اینکه موضوعات این کتاب را بهتر دریابید، هر فصل با مجموعه‌ای از «منابعی برای مطالعه بیشتر» پایان می‌یابد. این منابع شما را با جزئیاتی بیشتر از آنچه در این مختصر آمده آشنا می‌کند. همچنین هر فصل مشتمل بر «پرسشها» و «موضوعات و پیشنهادهاى مورد بحث» است. پرسشهای آخر هر فصل، صرفاً وسیله‌ای است برای

خودآزمایی و پی بردن به اینکه نکات اصلی یا اصطلاحات مهم آن فصل را درک کرده‌اید یا خیر. شما باید بتوانید بدون هیچ مشکلی به پرسشها پاسخ بدهید. در آخر کتاب ضمیمه‌ای شامل پاسخهای مربوط به این پرسشها آورده شده است. «موضوعات و پیشنهادهای مورد بحث» این فرصت را به شما می‌دهد تا برخی از روشهای تحلیلی ارائه شده در این کتاب را به کار ببرید و به بررسی بعضی از مناقشات موجود در مطالعه موضوعات خاص بپردازید و بکشید تا نظر خود را به موضوعات مختلف مربوط به زبان معطوف سازید.

تدوین این کتاب به تدریس درسهای مقدماتی زبان در دانشگاههای ادینبورگ و مینه‌سوتا برمی‌گردد. بعلاوه، پیشنهادها و انتقادهای صدها دانشجو مرا بر آن داشت تا آنچه را باید بگویم به زبانی قابل فهم بیان کنم. اولین نسخهٔ مکتوب مطالب این کتاب برای مطالعه دانشجویان کلاسهای آزاد دانشگاه مینه‌سوتا تدوین شد. عکس‌العمل آنها مرا ترغیب کرد تا تغییرات دیگری در نسخه بدهم، به امید اینکه دارای انسجام و وضوح بیشتری گردد.

طبیعتاً چنین کتابی را نمی‌توان بدون کمکهای شایان دوستان و همکاران تهیه کرد. در این بین، ترجیح می‌دهم بویژه از این افراد، به دلیل پیشنهادها و راهنماییهایشان قدردانی کنم: گیل و کیث براون، پنی کارتر، فرید ارکو، دیانا فریتس، کاتلین هولیهان، تام مک‌آرتور، جیم میلر، راکی میراندا، اریک نلسن، ساندرا پینکرتون، ریچ ریردن، جرالڈ ساندرز، الین تارون و میشل تروفانت؛ و در پایان، از ویلی و آن یول، برای انجام دادن کارهای مقدماتی کتاب.